

Du ska veta vad du köper.

Upphandlingsguide för möbler

Möbelfakta/TMF

Besöksadress: Storgatan 19, Stockholm

Postadress: Box 55525, 102 04 Stockholm

Tel: 08-762 72 50 (vxl)

E-post: info@mobelfakta.se

Hemsida: www.mobelfakta.se

Kvalitet

Möblerna måste leva upp till etablerade internationella tekniska standarder.

Miljö

Tillverkningen ska vara miljöanpassad i alla led. Från råvara till färdig möbel.

Socialt ansvar

Alla parter i produktionskedjan måste följa FN:s direktiv "The Global Compact".

FÖRORD

För att göra goda affärer måste du som upphandlar möbler veta vad du vill ha, hur du ska definiera det du söker och hur du ska bedöma anbudsgivarnas förslag. Fler och fler konkurrerar om dig som kund och produktbudgeten är större än någonsin tack vare den globala marknaden som växt fram, vilket gör det allt svårare att fatta rätt affärsbeslut. Därför är det a och o att ställa rätt krav när du upphandlar möbler.

I den här skriften visar vi hur du enklare kan göra effektiva och lönsamma upphandlingar genom att använda Möbelfakta. Där finns kraven redan formulerade åt dig, baserade på vedertagna standarder och riktlinjer. Du kan ladda ned Möbelfaktas kravspecifikation för upphandling av möbler på www.mobelfakta.se.

Møbelfakta är ett referens- och märkningssystem för möbler som inkluderar funktionella och materiella egenskaper, miljöhänsyn och socialt ansvar. Möbelfaktas relevanta krav förenklar din vardag, och hjälper dig till trygga och smarta affärer.

TMF

TMF, Trä- och Möbelföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen för hela möbelindustrin och den träförädlade industrin i Sverige. Det är TMF som driver, utvecklar och underhåller Möbelfakta.

ATT UPPHANDLA MÖBLER

Att upphandla möbler är en komplicerad process. Det är viktigt att göra en grundlig planering där verksamhetens behov och förutsättningar analyseras så att du kan ställa rätt krav och hitta bästa möjliga lösning. Det ger ett lönsamt och hållbart resultat. Processen bör avslutas med en uppföljning där lösningen utvärderas så att du kan säkerställa att det som levererats motsvarar de ställda kraven.

På www.upphandlingsstod.se kan du få vägledning och information om upphandlingsprocessen.

Ta hjälp av Möbelfakta

Du kan använda Möbelfakta som verktyg under hela arbetet – från kravformuleringen i planeringsfasen till uppföljningen där den levererade lösningen utvärderas.

MÖBELFAKTA KAN ANVÄNDAS GENOM HELA UPPHANDLINGSPROCESSEN.

1.

PLANERING

Lätt att utforma relevanta krav.

2.

GENOMFÖRANDE

Enkelt att se om leverantören klarar kraven.

3.

UPPFÖLJNING

Mätbara krav gör det möjligt att följa upp.

VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ HELHETEN

Det finns flera aspekter, utöver inköpspris, som är viktiga att väga in när du planerar din upphandling. Tänk på helheten och fundera till exempel över:

Tålighet

I vilken miljö ska möbeln användas – kanske i ett fängelse eller i fikarummet på ditt företag? Olika användningsområden kräver olika nivåer av tålighet och hållfasthet. Se till att nivån är rätt för ändamålet.

Ergonomi

Vem/vilka ska använda möbeln, och hur? Är det en kontorsarbetare, eller kanske patienter på en vårdcentral? Att möbeln passar den eller de som ska nyttja den är viktigt. Har möbeln flera användare krävs kanske en anpassningsbar variant, eller en möbel med egenskaper som passar en bred målgrupp.

Livscykel

Hur lång livscykel förväntas möbeln ha? Går den att underhålla, reparera och återvinna? Priset måste relateras till livscykeln och ses över tid. En möbel som ska hålla i tjugo år kostar förmodligen mer vid köptillfället än en möbel som väntas hålla i fem år.

Utförande

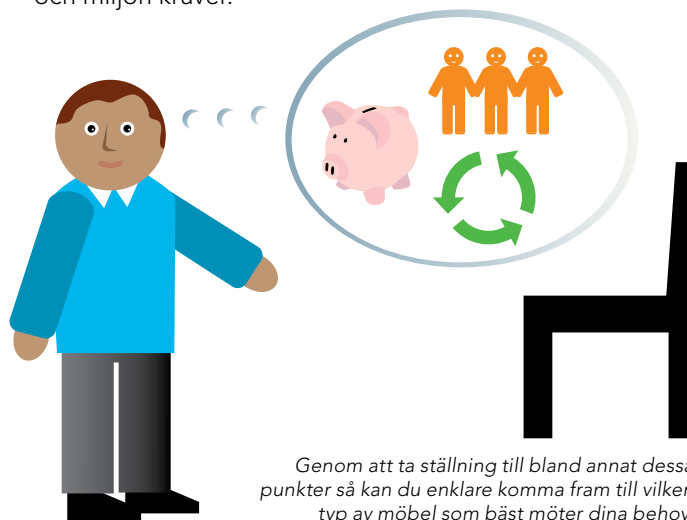
Hur fungerar möbeln i lokalen? Möbeln ska passa in i omgivningen såväl estetiskt som funktionsmässigt. Ta även hänsyn till möbelns akustiska egenskaper.

Tillgänglighet

Hur kan du placera möblerna så att miljön fortfarande är lättillgänglig? Miljöerna ska fungera väl för alla användare vilket ställer krav på valet av möbler och hur de placeras.

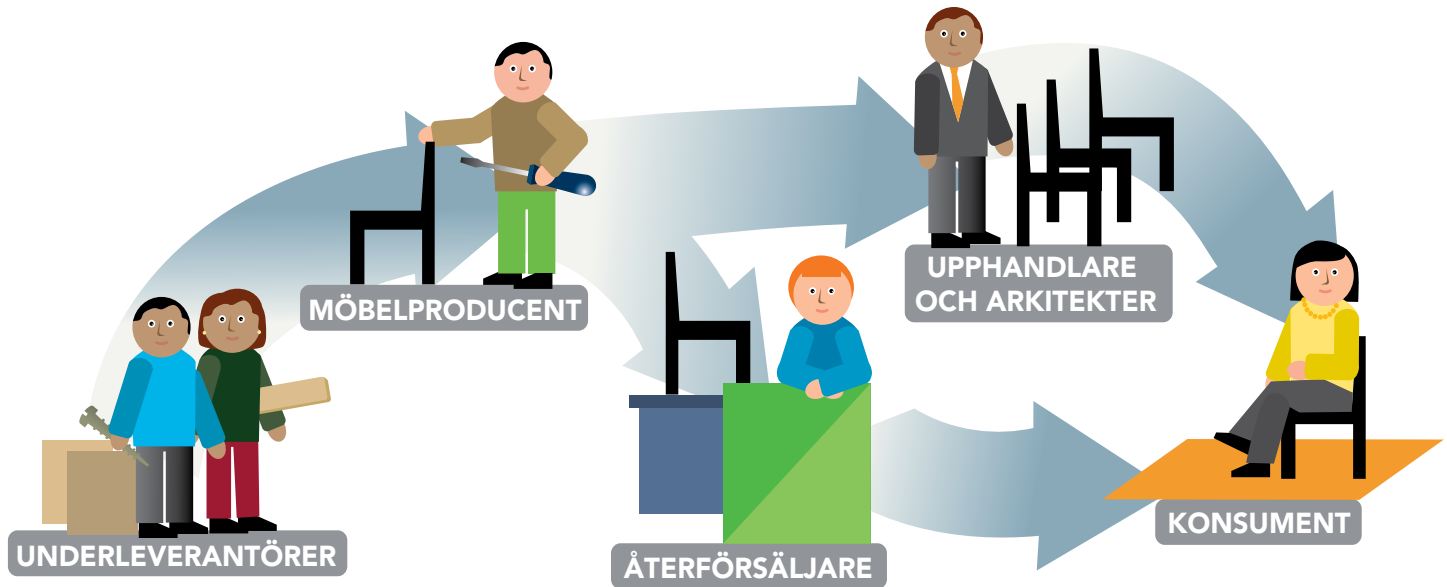
Flexibilitet

Vilken nivå av flexibilitet är lämplig? Ska möbeln kunna flyttas och grupperas med andra? Tänk på vad användarna och miljön kräver.

Genom att ta ställning till bland annat dessa punkter så kan du enklare komma fram till vilken typ av möbel som bäst möter dina behov.

Alla tjänar på Möbelfakta.

VAD ÄR MÖBELFAKTA?

När Möbelinstitutet introducerade Möbelfakta år 1972 ställdes krav på kvalitativa och funktionella egenskaper. Med tiden har systemet utvecklats till att omfatta fler viktiga aspekter av möbler och dess produktion.

Idag innefattar Möbelfakta tre delar; Kvalitet, Miljö och Socialt ansvar. Möbelfakta visar vilka krav som kan och bör ställas på en möbel. Från rent funktionella och säkerhetsmässiga krav, till vad som är miljömässigt smart och hur man möter etiska krav i produktion och underleverantörsledet.

Möbelfakta kan användas som vägledning och verktyg för att ställa relevanta krav avseende Kvalitet, Miljö och Socialt ansvar vid upphandling.

Förankrat

TMF:s Tekniska Kommitté ansvarar för innehållet i Möbelfakta. Kommittén består av erfarna ledamöter från TMF, möbelindustrin samt SP, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut. Kraven bygger alltid på vedertagna standarder, kriterier och riktlinjer. På så sätt säkerställs ett relevant innehåll.

Levande

De standarder, miljökriterier och etiska riktlinjer som ligger till grund för Möbelfaktas krav revideras fortlöpande.

Därför är också Möbelfakta ett referenssystem i ständig utveckling.

Tillgängligt

Vem som helst kan ta del av Möbelfaktas krav på www.mobelfakta.se. Det gör att du kan referera till kraven vid upphandling av möbler. Möbelfakta är också öppet för alla som vill bli medlemmar. För att få rätten att deklarerat och märka möbler måste man genomgå en utbildning.

Möbelfakta i förfrågningsunderlaget

Vid kravställning i förfrågningsunderlaget föreslås följande skrivning när du vill använda Möbelfakta:

Offererade möbler skall klara Möbelfaktas krav avseende Kvalitet, Miljö och Socialt ansvar enligt bilaga X.*

Det är sedan anbudsgivarens uppgift att styrka att möbelen klarar kravnivåerna. Som verifikat kan en kopia av Möbelfaktadeklaration/intyg eller likvärdig dokumentation lämnas.

Observera att du vid offentlig upphandling inte kan ställa krav på att möbelen är godkänd enligt Möbelfakta utan endast att den uppfyller Möbelfaktas krav.

**Bilaga X avser Möbelfaktas kravspecifikation för upphandling av möbler som fritt kan laddas ned på www.mobelfakta.se.*

KVALITETSKRAV

Rätt kvalitet är viktigt ur funktions- och säkerhets-synpunkt, och är dessutom både miljösmart och lönsamt. Produkter med fel kvalitet riskerar att gå sönder eller inte fungera som de ska, och kan i värsta fall leda till olyckor. De kan bli kostsamma i slutänden då de kräver mycket underhåll under sin livstid och måste kasseras tidigare.

Genom att ställa krav på kvalitet kan du känna dig trygg med att möbeln tål det tänkta användandet samt att du gjort ett miljösmart och kostnadseffektivt val.

Kvalitetskraven i Möbelfakta

Möbelfaktas tekniska krav baserar sig på europeiska och internationella standarder. Dessa standarder för fullgod teknisk kvalitet utarbetas huvudsakligen inom den europeiska standardiseringsorganisationen CEN. Standardiseringen inom möbelområdet har som syfte att säkerställa möblers funktion och säkerhet.

Tekniska krav

Det finns fem användarmiljöer i Möbelfakta som referenser för vad möbeln kan vara provad och godkänd för. Vissa möbler kan godkännas för mer än en användarmiljö.

- Hemmiljö
- Offentlig miljö
- Kontorsmiljö
- Skolmiljö
- Utomhusmiljö

Det finns fem kategorier av kriterier för varje användarmiljö:

- Säkerhet/Funktion
- Mått
- Ytors motståndskraft
- Brand/Antändlighet
- Klädsel

Tredjepartskontroll

Möbler som uppfyller Möbelfaktas kvalitetskriterier är objektivt kontrollerade och verifierade. De bedöms tåla normalt slitage och har den säkerhet och funktion som kan avkrävas för den användarmiljö som den provats och godkänts för. Det finns ackrediterade provningsinstitut i hela Europa som kontrollerar tekniska krav på möbler, till exempel svenska SP, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut.

Observera att det i Möbelfakta idag inte finns några krav för barnmöbler.

MILJÖKRAV

Möbler består ofta av flera olika typer av material för att uppnå bra hållbarhet och funktion. Materialen kan innehålla hälso- och miljöfarliga ämnen, orsaka onödig kemikalieanvändning eller utsläpp vid produktionen, eller på andra sätt belasta miljön. En miljöanpassad tillverkning i alla led, från råvara till färdig möbel, ger bättre miljö och friskare människor.

Genom att ställa relevanta miljökrav kan du vara säker på att tillverkning och produkt är miljösmarta, och på så sätt bidrar du till en mer hållbar utveckling.

Miljökraven i Möbelfakta

Möbelfakta ställer dels krav på ingående komponenter och råvaror som används vid tillverkning av möbelen, dels krav på själva möbelen. Miljökraven harmoniserar i stor utsträckning med Miljöstyrningsrådets riktlinjer för upphandling av möbler. Möbelfakta har även sin utgångspunkt i de krav som ställs från myndigheter i lagar, förordningar och direktiv. Allt finns samlat på ett och samma ställe.

Materialkrav

Det är viktigt att råvaror, komponenter och kemiska ämnen utgör en så liten belastning som möjligt på miljön och att riskerna för såväl producent som konsument minimeras.

Möbelproducenten ska kunna uppvisa en samlad dokumentation som styrker att kriterierna i Möbelfaktas materialkrav följs.

Materialkraven inbegriper följande områden:

- Trä & träbaserade material
- Textil & skinn/läder
- Plast
- Stoppning
- Ytbehandling

Produktkrav

Målsättningen med produktkraven är att möbelns belastning på miljön minimeras, såväl när den tillverkas som under och efter dess livstid. Dessutom ställer Möbelfakta krav på skötsel av möbeln under dess livstid med tydliga anvisningar om hur man kan underhålla den när det uppstår behov av reservdelar eller reparationer. Därutöver beskrivs krav gällande dokumentation kring möbeln och emballaget.

Produktkraven inbegriper följande områden:

- Återvinning
- Spårbarhet
- Underhåll
- Produktinformation
- Förpackningar

Miljömärkningssystem

Det finns flera erkända miljömärkningar som garanterar att produkten lever upp till väldefinierade miljökrav.

- Är en möbel Svanen-märkt uppnår den materialkraven i Möbelfakta.
- Om de ingående textilierna i en möbel är märkta med Oeko-Tex® eller EU Ecolabel uppnår de automatiskt materialkraven för textilier.
- Möbelfakta ställer krav på träråvara, t.ex. godkänns märkningarna FSC®, MTCC och PEFC.

EU Ecolabel: EU Ecolabel är EU:s gemensamma miljö-märke. EU Ecolabelmärkta varor och tjänster uppfyller väldefinierade miljö-, funktions- och kvalitetskrav. Produkterna granskas ur ett livscykelperspektiv från råvara till avfall.

Oeko-Tex®: Oeko-Tex® är en humanekologisk märkning och standard för textilprodukter. Tillverkaren säkerställer genom laboratoriekontroller att produkten är fri från kemiska ämnen som är farliga för människan vid, och ofta farliga för miljön.

Svanen: Nordens officiella miljömärkning. Svanenmärkta varor och tjänster uppfyller väldefinierade miljö-, funktions- och kvalitetskrav. Märkningen innebär att produkten granskats ur ett livscykelperspektiv från råvara till avfall.

FSC: (Forestry Stewardship Council)® är ett globalt certifierings- och märkningssystem för spårbar träråvara från skogsbruk som tar hänsyn till människor och miljö.

MTCC: (Malaysia Timber Certification Council) En oberoende organisation som hanterar certifiering av tropisk träråvara.

PEFC: (Programme for the Endorsement of the Forest Certification Schemes) Global paraplyorganisation för nationella certifieringar av träråvara.

KRAV PÅ SOCIALT ANSVAR

Allt fler av de möbler som säljs i Sverige tillverkas i regioner där man ofta bryter mot de nationella lagarna om arbetsvillkor. Det är vanligt att företag inte har några etiska riktlinjer för sina inköp, och av de som ställer krav brister flera i sin kontroll av att de åtföljs. Det är viktigt att företag känner till och aktivt arbetar för att minska sin negativa inverkan på människors hälsa.

Genom att ställa krav på socialt ansvarstagande bidrar du till bättre arbetsförhållanden och en utveckling som främjar goda levnadsvillkor.

Kravställningen i Möbelfakta

För att få Möbelfakta-märka sin möbel måste producenten ta hänsyn till ett antal sociala och etiska aspekter, bland annat när det gäller ansvar gentemot arbetstagare och för de förhållanden som råder under produktionen. Utgångspunkten är FN:s uppförandekod "The Global Compact".

Enligt denna ska möbelproducentens ledning skriftligen:

- Garantera att man står bakom, och följer, uppförandekoden och de riktlinjer som principerna baseras på.

- Visa att man ställer krav på att leverantörer, återförsäljare, agenter eller andra samarbetspartners tillämpar dessa krav i sina respektive organisationer. Man skall också ställa krav på att underleverantörer till underleverantörer ska följa FN:s uppförandekod.

"The Global Compact"

"The Global Compact" delas upp i fyra områden; mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö samt korruption, och kretsar kring tio stycken principer.

1. Mänskliga rättigheter

- Stödja och respektera de mänskliga rättigheterna
- Ej medverka till brott mot de mänskliga rättigheterna

2. Miljö

- Försiktighet
- Ansvarstagande
- Miljövänlig teknik

3. Arbetsvillkor

- Fackföreningsfrihet
- Tvångsarbete
- Barnarbete
- Diskriminering

4. Korruption

- Anti-korruption

Socialt ansvar

Kort och gott

Möbelfakta är ett komplett system som ger en trygghet för dig som upphandlare, och som hjälper dig att skapa goda förutsättningar för hållbara och lönsamma affärer. Med Möbelfakta kan du på ett enkelt sätt ställa genomtänkta krav.

Kvalitetskraven är din garant för att möblerna uppnår den funktionella och säkerhetsmässiga nivå du behöver.

Miljökraven säkerställer att tillverkningen är miljöanpassad i alla led – från råvara till färdig möbel.

Kraven på socialt ansvar borgar för ett globalt och etiskt ansvar i alla led under produktionen.

Vid kravställning i förfrågningsunderlaget föreslås följande skrivning när man vill använda Möbelfakta:

Offererade möbler skall klara Möbelfaktas krav avseende Kvalitet, Miljö och Socialt ansvar enligt bilaga X.*

Använd kraven rätt

Tänk på att Möbelfakta endast kan användas för de möbelkategorier och användarmiljöer som omfattas av kravkriterierna. Kontrollera att de möbler du avser upphandla till en specifik användarmiljö finns angivna i Möbelfaktas kravspecifikation för upphandling, som kan laddas ner på www.mobelfakta.se.

Du ska veta
vad du köper.

**Bilaga X avser Möbelfaktas kravspecifikation för upphandling av möbler som fritt kan laddas ned på www.mobelfakta.se.*

Nyttiga källor till information

Möbelfakta

www.mobelfakta.se

Upphandling

EU-kommissionen
<http://ec.europa.eu>

Kammarkollegiets upphandlingsstöd
www.upphandlingsstod.se

Konkurrensverket
www.kkv.se

Statens inköpscentral
www.avropa.se

Sveriges regering
www.sweden.gov.se

TMF, Trä- och Möbelföretagen
www.tmf.se

Kvalitet

CEN, European Committee for Standardization
www.cen.eu

SIS, Swedish Standards Institute
www.sis.se

SP, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
www.sp.se

Miljö

Miljöstyrringsrådet
www.msrr.se

EU Ecolabel
www.svanen.nu/EU-ecolabel
www.euecolabel.eu

FSC, Forestry Stewardship Council
www.fscinfo.org

MTCC, Malaysia Timber Certification Council
www.mtcc.com.my

Oeko-Tex®
www.oeko-tex.com

PEFC, Programme for the Endorsement of
the Forest Certification Schemes
www.pefc.or

Svanen
www.svanen.se

Socialt ansvar

CSR-kompassen
www.csr-kompassen.se

Fairtrade
www.fairtrade.se

Fairtrade Center
www.fairtradecenter.se

FN:s Global Compact
www.unglobalcompact.org/

SwedWatch
www.swedwatch.org/sv

Besök oss på www.mobelfakta.se

